

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

ORDIN
mun. Chișinău

„13” 03 2020

nr. 253

Cu privire la asigurarea realizării măsurilor de prevenire și control a infecției cu Coronavirus de tip nou (COVID-19) în cadrul instituțiilor de asistență medicală primară

În conformitate cu prevederile Legii ocrotirii sănătății nr. 411/1995, urmare determinării riscului înalt pentru populația Republicii Moldova privind importul și răspândirea infecției COVID-19, în scopul asigurării realizării măsurilor de prevenire și control a COVID-19 în cadrul instituțiilor de asistență medicală primară, în vederea realizării recomandărilor OMS vizând: asigurarea capacităților pentru supraveghere activă, depistare precoce, izolare și managementul cazurilor, identificare a contactșilor, prevenire a răspândirii în continuare a COVID-19, în temeiul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 694/2017,

ORDON:

1. Conducătorii instituțiilor medico-sanitare care prestează asistență medicală primară în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală vor asigura:

1) măsuri de vigilență sporită privind îmbolnăvirile prin COVID-19, în vederea prevenirii răspândirii infecției:

a) minimizarea numărului de vizite și direcționarea fluxului de pacienți în instituția medico-sanitară prin:

- realizarea alin. 3), pct.1 al Ordinului MSMPS nr.188 din 26 februarie 2020 cu privire la realizarea măsurilor de reducere a riscurilor de răspândire a cazurilor de infecție cu Coronavirusul de tip nou, cu asigurarea:

supravegherii persoanelor aflate în carantină, cu prezentarea la asistența medicală primară prin telefon;

supravegherii persoanelor aflate în carantină după locul de trai, nu după locul înregistrării la medicul de familie;

- revizuirea, la necesitate, cu amânare, a vizitelor cu scop profilactic și celor programate cu scop de supraveghere a maladiilor cronice;

- asigurarea prescrierii medicamentelor compensate pentru perioada maximă, conform prevederilor actelor normative (3 luni);

- instruirea suplimentară a pacienților cu maladii cronice privind controlul tensiunii arteriale și a glicemiei în condiții de domiciliu.

b) excluderea vizitelor repetate, circuitului nejustificat a pacienților în sistem prin:

- primirea pacienților cu infecții virale respiratorii de către medicii de familie, indiferent pe lista căruia este înregistrat acesta;

- acordarea asistenței medicale elevilor/studentilor reveniți la domiciliu în perioada de sistare a procesului educațional, conform locului de trai a părinților, indiferent pe lista cărui medic de familie este înregistrat acesta;

c) eliberarea certificatelor de concediu medical pentru infecții virale acute și carantină simultan, respectiv 5 și 14 zile, cu eliberarea la mână a acestora la finalizarea tratamentului/carantinei.

2) măsuri pentru prevenirea și controlul COVID-19 în instituția medico-sanitară de AMP:

a) organizarea punctelor de triaj dotate cu cele necesare în fiecare instituție medico-sanitară primară, la intrarea în fiecare edificiu al instituției, înainte de orice zonă de așteptare, pentru a realiza screeningul pacienților pentru COVID-19, prin efectuarea termometriei (digitale) și anchetării epidemiologice în baza definiției de caz standard, aprobate de MSMPS.

b) asigurarea păstrării distanței sociale (minimum de 1m) între vizitatori, personal medical (dacă nu este necesară efectuarea examenelor/procedurilor);

c) utilizarea corectă de către personal echipamentului personal de protecție adecvat riscului, inclusiv în COVID-19. Se interzice atingerea/aranjarea echipamentului personal de protecție în timpul utilizării și se vor respecta cerințele de înlăturarea sigură a lui. Tuturor pacienților cu simptome de gripă și/sau COVID-19 se oferă măști medicale. Purtarea echipamentului personal de protecție ca o unică măsură nu este suficient pentru protecție. Concomitent este necesar respectarea igienei mâinilor și altor componente de prevenire și control a infecției.

d) toți pacienții sunt atenționați să aplice igiena adecvată respiratorie și a mâinilor;

e) amenajarea panourilor informative în locuri vizibile, inclusiv la intrare, cu informații (afișe, fluturași) referitoare la igiena adecvată respiratorie și a mâinilor, adresate pacienților și însoțitorilor;

f) punerea la dispoziție a soluției pentru mâini pe bază de alcool și spații pentru spălat pe mâini cu apă și săpun pentru personalul medical, pacienți și însoțitori;

g) asigurarea prezenței în zona de așteptare a pacienților a persoanei responsabile, care organizează fluidizarea fluxului de pacienți pentru a evita aglomerația la un singur cabinet. Persoana responsabilă trebuie să fie atentă la oricine poate avea simptome, cum ar fi tuse, febră și dificultăți de respirație și să asigure izolarea la sursă și urgentarea primirii de către medic pentru a evita aflarea acestuia un timp îndelungat, inclusiv să-i ofere o mască chirurgicală.

h) asigurarea delimitării stricte a zonei de așteptare și a zonei de izolare la sursă pentru cazurile suspecte la COVID-19, unde se află persoana suspectă cu minimalizarea fluxului de mișcare/deplasare a suspectului, asigurarea ne-intersectării fluxului altor pacienți, vizitatori, însoțitori sau personal medical până la preluarea acesteia de către serviciul de asistență medicală urgentă prespitalicească;

i) asigurarea dezinfectiei finale a spatiilor de izolare a cazurilor suspecte/confirmate de COVID-19 dupa transportarea sursei;

j) asigurarea cu apa, sanatare, igiena a mediului institutiei medico-sanitare conform Regulamentului sanitar privind conditiile de igiena pentru institutiile medico-sanitare, aprobat prin Hotararea Guvernului nr.663/2010;

k) asigurarea gestionarii sigure a deseurilor rezultate din activitatea medicala, inclusiv a deseurilor infectioase (tipul 18 01 03*), la care se refera si echipamentul personal de protectie de o singura folosinta utilizat in COVID-19 conform Regulamentului sanitar privind gestionarea deseurilor rezultate din activitatea medicala, aprobat prin Hotararea Guvernului nr.696/2018;

l) intensificarea autocontrolului si autoevaluarii privind implementarea planurilor institucionale de prevenire si control a infectiilor asociate asistentei medicale, inclusiv pentru realizarea precautiilor standard;

m) asigurarea realizarii precautiilor suplimentare pentru COVID-19: contact, picaturi, iar in procedurile generatoare de aerosoli (intubarea traheei, ventilarea pulmonilor neinvaziva, traheostomia, reanimarea cardio-pulmonara, ventilarea manuala, bronhoscopia) si precautii suplimentare pentru aerosoli;

n) evidenta si monitorizarea lucratorilor medicali care au contactat cu pacienti confirmați cu COVID-19 conform algoritmului pentru contactati cu risc sporit.

3) masuri pentru protectia personalului medical din institutia medico-sanitara de AMP:

a) asigurarea cu echipamente personal de protectie a personalului medical din institutia medico-sanitara de AMP, conform cerintelor recomandate de OMS (anexa nr.1);

b) instruirea personalului medical:

- cu privire la importanta, selectarii in functie de risc si utilizarii adecvate a echipamentului personal de protectie;

- identificarea simptomelor unei posibile infectii COVID-19;

- cunoasterea definitiei de caz si fluxului decizional, care poate fi consultata in zona de triaj;

- izolarea cu promptitudine a cazurilor suspecte;

- realizarea in mod frecvent a igienei mainilor.

c) efectuarea celor 5 momente pentru igiena mainilor si respectarea tehnicilor pentru dezinfectia si spalarea mainilor:

- inainte de a intra in contact cu pacientul cu efectuarea dezinfectiei mainilor;

- inainte de a incepe procedurile aseptice cu efectuarea dezinfectiei mainilor;

- dupa expunerea la risc cu fluide biologice cu efectuarea spalarii mainilor;

- dupa contactul cu pacientul cu efectuarea dezinfectiei mainilor;

- dupa contactul cu obiecte din apropierea pacientului cu efectuarea dezinfectiei mainilor;

d) schimbarea mastii de fiecare data cand se umezeste. Echipamentul de protectie personala trebuie schimbat dupa fiecare pacient cu COVID-19. Echipamentul de unica folosinta nu poate fi reutilizat sau sterilizat.

4) realizarea de către medicii de familie a următoarelor acțiuni, conform prevederilor Algoritmului de măsuri pentru persoanele sănătoase, în caz de carantină (stabilit conform Ordinului MSMPS nr.188 din 26.02.2020):

a) *recepționarea* fișelor epidemiologice completate în punctele de frontieră și transmise de către Centrele de Sănătate Publică teritoriale.

b) *realizarea măsurilor de supraveghere* (monitorizare) a stării de sănătate (termometria zilnică, evaluarea simptomaticii clinice pentru infecție respiratorie acută), *timp de 14 zile*, a persoanelor sănătoase venite din regiunile cu COVID-19 sau a persoanelor care au fost în contact cu un bolnav suspect la COVID-19 (calculul zilelor de carantină se va efectua începând cu ultima dată de expunere la risc). Persoana este informată, inclusiv telefonic, despre obligativitatea de respectare a cerințelor pentru carantină, necesitatea efectuării termometriei și informării zilnice a medicului de familie despre valorile acesteia. De asemenea, persoana este informată, inclusiv telefonic, despre:

- obligativitatea de respectare a cerințelor pentru carantină, necesitatea efectuării termometriei și informării zilnice a medicului de familie despre valorile acesteia;

- necesitatea autoevaluării regulate a stării sănătății și, la apariția stării febrile sau semnelor clinice de infecție respiratorie acută informarea medicului de familie și/sau să apelearea la serviciul de asistență medicală urgentă prespitalicească (112);

- responsabilitatea contravențională și penală în cazul nerespectării măsurilor antiepidemice recomandate.

c) *eliberarea*, la necesitate, a certificatului de concediu medical pentru carantină, persoanelor plasate pentru supraveghere la domiciliu, conform indicațiilor epidemiologice.

Eliberarea certificatului de concediu medical pentru carantină se eliberează la finalizarea termenului de carantină, simultan pentru 14 zile. În perioada de carantină nu se eliberează certificat despre starea de sănătate (pentru a prezenta la aeroport, punctele de trecere a frontierei).

În cazul când nu este necesar eliberarea certificatului de concediu medical pentru carantină, este eliberată, la solicitare, adeverința care atestă perioada de izolare la domiciliu sau de carantină.

Pentru perioada, când persoana este în carantină, se retrag biletele de trimitere pentru investigații, consultații, tratament staționar și balneosanatorial programat;

d) *excluderea din supraveghere la domiciliu* (carantină), peste 14 zile după expunere la risc, dacă la persoana aflată în carantină nu s-au evidențiat manifestări clinice.

5) realizarea de către medicii de familie a următoarelor acțiuni, conform prevederilor Algoritmului de măsuri pentru persoanele cu semne clinice de boală (stabilit conform Ordinului MSMPS nr.188 din 26.02.2020):

a) *depistarea activă* a persoanelor cu semne clinice de boală, care vin din zonele de risc epidemic.

b) *izolarea persoanelor bolnave* (cu stare febrilă sau semne clinice de infecție respiratorie acută vădită), *suspecte la infecția cu COVID-19*, care vin din regiunile cu COVID-19. Persoanele suspecte la infecție vor fi izolate în spații separate, cu condiții igienico-sanitare adecvate în cazul indicațiilor epidemiologice,

c) *solicitarea Serviciului de Asistență Medicală Urgentă prespitalicească pentru transportarea persoanelor suspecte la infecția cu COVID-19 (care vin din regiunile cu izbucniri în focare (cluster) cu COVID-19 sau declară contact cu bolnav de COVID-19).*

d) *internarea persoanelor suspecte la infecția cu COVID-19 în instituțiile medicale specializate, conform mecanismului de referire stabilit;*

e) *supravegherea la domiciliu a persoanelor aflate în contact cu pacientul suspect la infecția cu COVID-19, conform prevederilor din Algoritmul de masuri pentru persoanele sănătoase (p.3.)*

6) realizarea măsurilor privind managementul pacienților suspecți sau confirmați cu COVID-19 în instituția medico-sanitară primară:

a) *identificarea cazurilor potențiale de COVID-19 cât mai curând posibil, având ca bază datele clinice și epidemiologice, conform definiției de caz OMS;*

b) *prevenirea transmiterii potențiale a infecției către alți pacienți și personal;*

c) *evitarea a orice contact fizic direct cu pacientul:*

- *examinarea fizică și expunerea la secreții respiratorii fără măsuri de protecție este inadmisibilă;*

- *implicarea altui specialist, la necesitate, numai după solicitarea utilizării de către acesta a măsurilor de protecție personală;*

d) *izolarea imediată a pacienților suspecți pentru infecția cu COVID-19 (în cazul când aceștia întrunesc condițiile stabilite în definiția de caz OMS – au fost ultimele 14 zile în zonele cu COVID-19/în contact, au semne catarale și febră), în spații separate (izolator) create în limita zonei de triaj concomitent și îmbrăcarea măștii de către pacient, în scopul excluderii contactului cu alte persoane. Pentru a reduce stresul și anxietatea, pacienților este explicat cauza izolării, necesitatea consultațiilor suplimentare. Suspecții și cazurile confirmate trebuie ținuți separați. Trebuie de păstrat cel puțin 1 metru distanță între pacienți. Persoana suspectă se află în izolare până la preluarea acesteia de către serviciul de asistență medicală urgentă prespitalicească;*

e) *izolarea pacienților suspecți pentru infecția cu COVID-19 în cabinetul/salonul unde aceștia au fost suspectați, cu sistarea activităților în cabinetul/salonul dat până la transferul pacientului în instituția medicală conform algoritmului prevăzut în ordinul MSMPS nr.222 din 04.03.2020 și efectuarea dezinfectiei terminale în cabinet/salon.*

f) *informarea, la solicitarea 112, că persoana pentru care se solicită ambulanța este suspectă la COVID-19, cu indicarea clară a cauzei solicitării (date clinice și epidemiologice). Medicul care solicită ambulanța verifică suplimentar încadrarea pacientului în definiția de caz, consultând la necesitate suplimentar medicul infecționist. Pacienții cu COVID-19 suspectat nu trebuie să utilizeze transportul public sau taxiurile pentru a ajunge la spital. În urma unui transfer al pacientului din instituția medicală primară, camera trebuie închisă și nu trebuie reutilizată până când nu au fost efectuate măsuri de curățare cu detergent și dezinfectant;*

g) *identificarea contactilor și supravegherea în modul stabilit la punctul 3);*

h) *cunoașterea Traseului pacienților suspecți sau confirmați cu COVID-19 (anexa nr.2).*

7) realizarea măsurilor de evidență și raportare a cazurilor suspecte și confirmate de COVID-19:

a) evidența statistică medicală și raportarea cazurilor confirmate de COVID-19, conform cerințelor actelor normative;

b) prezentarea zilnică a datelor privind supravegherea de către medicii de familie a persoanelor venite de peste hotare, conform fișelor transmise de ANSP, inclusiv celor identificate de medicul de familie conform solicitării.

2. Direcția politici în domeniul asistenței medicale primare, urgente și comunitare, Direcția politici în domeniul asistenței medicale spitalicești și Direcția politici în domeniul sănătății publice vor acorda instituțiilor medicale suport consultativ-metodologic în implementarea și realizarea prevederilor prezentului ordin.

3. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina dnei Marina Golovaci, Secretar de Stat.

Ministru

Viorica DUMBRĂVEANU

**Lista echipamentului personal de protecție
a angajaților instituțiilor de asistență medicală primară care contactează cu pacient suspect/confirmat cu COVID-19
(conform recomandărilor OMS)**

	Denumirea dispozitivelor de protecție	Numărul estimativ per un caz suspect, bucăți	Specificații tehnice	Standardele recomandate de OMS
1.	Măști chirurgicale	6	Mască medicală / chirurgicală urmează să fie cu grad înalt de rezistență la fluide, respirabilitate bună, părțile internă și externă trebuie să fie clar identificate, structura să nu permită lipirea de gură	EN 14683 Type IIR performance ASTM F2100 level 2 or level 3 or equivalent; Fluid resistance at minimum 120 mmHg pressure based on ASTM F1862-07, ISO 22609, or equivalent Breathability: MIL-M-36945C, EN 14683 annex C, or equivalent Filtration efficiency: ASTM F2101, EN14683 annex B, sau echivalent
2.	Respiratoare ¹	6	Respirator N95 sau FFP2 sau cu grad de protecție mai mare, care asigură o respirabilitate bună cu un design care nu se lipește de gură (de exemplu, nas de rață, cu cupă (Eng - duckbill, cupshaped)	"N95" respirator according to US NIOSH, or "FFP2" according to EN 149

2.	Ecran facial sau ochelari	6	<p>1. Ecran facial. Poate fi de unică folosință sau reutilizabil, dar să permită curățarea și dezinfectia, și să acopere complet laturile și lungimea feței. Să fie fabricat din plastic transparent, să ofere o vizibilitate bună atât pentru purtător cât și pentru pacient. Banda reglabilă să permită atașarea sigură în jurul capului și să se potrivească perfect pe frunte. Preferabil să fie rezistent la ceață</p> <p>2. Ochelari de protecție Poate fi de unică folosință sau reutilizabili, cu condiția disponerii unor aranjamente adecvate pentru decontaminare. Să contacteze bine cu pielea feței, cu rama flexibilă din PVC pentru a se potrivi cu ușurință cu toate contururile feței asigurând o presiune omogenă. Să acopere ochii și zonele înconjurătoare. Lentile ochelarilor să fie din plastic transparent, rezistente la ceață și zgărieturi. Banda reglabilă urmează să fie sigură și fermă și să asigure să nu cadă sau să se slăbi în timpul activității. Ventilarea urmează să fie indirectă pentru a evita ceața.</p>	<p>EN 166/2002, ANSI/ISEA Z87.1-2010, sau echivalent</p> <p>EU standard directive 86/686/EEC, EN 166/2002, • ANSI/ISEA Z87.1-2010, sau echivalent</p>
3.	Mănuși	6	<p>Mănuși nesterile, confecționate din nitril, nepudrate. Mărimi, S, M, L Mănușile ar trebui să aibă manșete lungi, ajungând cu mult deasupra încheieturii, în mod ideal, până la mijlocul antebrațului (de ex. lungime totală minimă de 280 mm.</p>	<p>EU standard directive 93/42/EEC Class I, EN 455, EU standard directive 89/686/EEC Category III, EN 374, ANSI/ISEA 105-2011, ASTM D6319-10 sau echivalent</p>

4.	Halate hidrozistente cu mâneca lungă sau combinezoane de protecție	6	De unică folosință, rezistent la fluide, lungime mijlocie pentru a acoperi partea superioară a cizmelor, preferabil de culori deschise pentru a detecta mai bine contaminarea posibilă, buclele degetelor mari sau deget sau manșeta elastică pentru a ancora mânecile în loc.	<p>1 Opțiunea: fluid penetration resistant: EN 13795 high performance, or AAMI PB70 level 3 performance or above, or equivalent</p> <p>2 Opțiune: blood borne pathogens penetration resistant: AAMI PB70 level 4 performance, or (EN 14126-B) and partial body protection (EN 13034 or EN 14605), or equivalent</p>
----	--	---	--	--

Notă:

¹Respiratorul se utilizează în cazul dacă se efectuează o procedură sau are date clinice care generează aerosoli.

Traseul pacienților suspecți sau confirmați cu COVID-19

